

w sprawie wniosku Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku stosunki międzynarodowe prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.) w związku z art. 225 ust. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, ze zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 668/2019 dnia 5 września 2019 r. w sprawie oceny programowej na kierunku stosunki międzynarodowe prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Rektora Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku stosunki międzynarodowe prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany oceny warunkowej wyrażonej w § 1 Uchwały Nr 668/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 5 września 2019 r.

Podstawę wydania oceny warunkowej stanowiły zarzuty sformułowane w Uchwale Nr 668/2019, w odniesieniu do następujących kryteriów:

1. Kryterium koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni uzyskało ocenę zadowalającą ponieważ:

1) Kierunkowe efekty kształcenia, jak również znaczna część efektów przedmiotowych, zostały zdefiniowane i opisane w przeważającej mierze w sposób niewłaściwy. Kierunkowe efekty kształcenia nie formułują jednoznacznie nakreślonej przestrzeni dydaktycznej, nie stanowią one rzeczywistego zakresu nauczania, na których osadzony został program ocenianego kierunku studiów. Poszczególne umiejętności, które uzyskuje student w procesie kształcenia, nie składają się na kompleks spójnych, wzajemnie uzupełniających się umiejętności o charakterze zarówno praktycznym (zawodowym), jak również związanych z prowadzeniem aktywności o charakterze analityczno-badawczym. W obrębie kierunkowych efektów w zakresie umiejętności brak jest efektów, które związane byłyby z przygotowaniem do wykonywania konkretnych zadań, czynności, przedsięwzięć w środowisku międzynarodowym, w strukturach organizacji międzynarodowych, czy w ramach instytucji (państwowych, niepaństwowych, gospodarczych) wchodzących w relacje z podmiotami zewnętrznymi.

2) Niewłaściwe zdefiniowanie i opisanie kierunkowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy oraz umiejętności prowadzi do niemożności rozwinięcia ich oraz uszczegółowienia na poziomie przedmiotów/modułów. Odnotowano przypadki braku spójności pomiędzy kierunkowymi oraz przedmiotowymi efektami kształcenia, a ich treścią silnie powiązaną z zagadnieniami regionalnymi. Potwierdzono przypadki braku spójności pomiędzy założeniem dydaktycznym, a ofertą specjalności (poza specjalnością *Unia europejska w działaniu*, pozostałe nie mieszczą się w zdefiniowanych kierunkowych efektach). Wiele efektów odnosi się do zagadnień wspólnotowych UE (np. STM_W05, -W06, jak o 07 do 09) pomijając inne zakresy nauczania i rzeczywistości społecznej stosunków międzynarodowych. W ich opisie dominują odniesienia i nawiązania do integracji europejskiej, Unii Europejskiej, wspólnot europejskich (efekty STM_U01 do 09). Stosunki międzynarodowe, rozumiane zarówno jako sfera naukowa/obszar badań, jak i sfera praktyczna – relacje pomiędzy podmiotami międzynarodowymi w określonym systemie międzynarodowym i w ramach określonych uwarunkowań, nie znajdują należytego miejsca wśród kierunkowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności (np.: K_U01). Szczególnie efekty z zakresu umiejętności w bardzo ograniczonym stopniu opisują proces zdobywania przez studenta praktycznych umiejętności, czy też jednoznacznie, precyzyjnie nakreślonych zdolności, niezbędnych w przyszłej aktywności zawodowej w obszarze polityki zagranicznej, międzynarodowych stosunków dwustronnych i wielostronnych, działalności w strukturach organizacji międzynarodowych (rządowych i pozarządowych), (np. K_U04, K_U02, K_U06, K_U07). Na liczbę 11 efektów kierunkowych z zakresu umiejętności przypada 7 efektów, które wprost wiążą określone umiejętności oraz kompetencje praktyczne z mechanizmami, procedurami, zasadami działania, aktywnością zawodową w ramach struktur Wspólnot Europejskich lub Unii Europejskiej. Efekty kształcenia w zakresie umiejętności koncentrują się niemal wyłącznie na skutecznej realizacji profilu absolwenta specjalności Unia Europejska w działaniu. Jednocześnie cele kształcenia i założenia pozostałych specjalności, jak np. Turystyka międzynarodowa czy Dyplomacja i lobbing międzynarodowy, nie zostały w identyczny sposób przełożone na kierunkowe efekty kształcenia w zakresie umiejętności.

3) Znaczna część efektów kształcenia przypisanych do przedmiotów nie stanowi merytorycznego i logicznego rozwinięcia oraz uszczegółowienia efektów kierunkowych. Ponadto nie wskazuje precyzyjnie, zrozumiale i jednoznacznie, jakiego rodzaju wiedzę pozyskuje w ramach tego przedmiotu student oraz jakie konkretne, praktyczne umiejętności zdobywa i rozwija. Także niejednokrotnie przedmiotowe efekty kształcenia nie są właściwie odnoszone do efektów kierunkowych. Przykładami przedmiotów, w przypadku których odnotowano szereg uchybień w zakresie definiowania i opisu przedmiotowych efektów kształcenia, są m.in.: Demografia, forma zajęć – wykład, I semestr. Do przedmiotu przypisano jedynie dwa efekty w zakresie wiedzy. Efekty przedmiotu w żaden sposób nie są powiązane z celami przedmiotu. Przedmiot Fundusze pomocowe/Środki pomocowe, klasyfikowany jako praktyczny dla cyklu kształcenia od 2017/2018, forma zajęć – projekt, IV semestr. Do przedmiotu przypisano jeden efekt w zakresie wiedzy. Ponadto przypisano tylko jeden efekt kształcenia w zakresie umiejętności: U1. Student potrafi zidentyfikować źródło finansowania konkretnego projektu.

4) W wielu sylabusach występuje niezgodność pomiędzy nazwami przedmiotów oraz deklarowanymi treściami kształcenia, a sposobem zdefiniowania przedmiotowych efektów kształcenia w zakresie umiejętności. Analiza celów tych przedmiotów oraz przypisanych do

nich szczegółowych, przedmiotowych efektów kształcenia, nie daje podstaw do stwierdzenia, że w toku ich realizacji studenci nabywają rzeczywiste praktyczne umiejętności, a same zajęcia polegają na wykonywaniu konkretnych, specjalistycznych czynności, zadań, przedsięwzięć (np. Geografia polityczna świata (jeden cel przedmiotu) – Celem zajęć jest stworzenie studentowi okazji do poznania, zrozumienia i zastosowania podejścia geografii politycznej do analizy zależności między przestrzenią a stosunkami międzynarodowymi, zróżnicowaniem świata i konfliktami w przestrzeni; Zagrożenia bezpieczeństwa międzynarodowego (jeden cel przedmiotu) – Celem zajęć jest poznanie i analiza głównych zagrożeń bezpieczeństwa międzynarodowego; Międzynarodowy marketing terytorialny (jeden cel przedmiotu) – Celem przedmiotu jest prezentacja oraz analiza problemów międzynarodowego marketingu terytorialnego).

5) W niektórych kartach przedmiotów zidentyfikowano brak efektów kształcenia z określonego zakresu (np. umiejętności). Efekty kształcenia przypisane do przedmiotów klasyfikowanych jako praktyczne są w większości scharakteryzowane w nieodpowiedni sposób. Nie wynika z nich, że w ich ramach student zyskuje i rozwija konkretne umiejętności związane z przygotowaniem do wykonywania różnorodnych czynności, zadań, przedsięwzięć przypisanych do przyszłej aktywności zawodowej. Efekty kształcenia w zakresie umiejętności nie odwołują się do zestawu praktycznych kompetencji o różnym charakterze, które pomimo swojej unikalności i specjalizacji (wpisanych w kontekst funkcjonowania w środowisku międzynarodowym), mogłyby przygotowywać absolwenta do wykonywania zadań, czynności oraz realizacji różnorodnych przedsięwzięć zawodowych, niezależnie od realizowanej w czasie studiów specjalności. Kładzie się silny nacisk na realizację efektów w zakresie umiejętności, które odnoszą się bezpośrednio do wykonywania zadań – różnych funkcji w strukturach Unii Europejskiej, a nie szerzej pojmowanych stosunków międzynarodowych. Analiza kart opisu przedmiotu – sylabusów pozwala uznać, że od strony koncepcyjnej (cele przedmiotu, szczegółowe – przedmiotowe efekty kształcenia, metody realizacji zajęć, formy weryfikacji efektów kształcenia) większość przedmiotów nie została odpowiednio zaprojektowana i nie jest właściwie realizowana (np. Międzynarodowa ochrona praw człowieka, klasyfikowany jako związany z praktycznym przygotowaniem zawodowym, formą zajęć jest projekt. Do przedmiotu przypisano dwa efekty z zakresu umiejętności: U1. Potrafi prawidłowo definiować pojęcia z zakresu stosunków międzynarodowych, funkcjonowania UE jej polityki i instytucji oraz stosunków gospodarczych i handlowych. Zna podstawową terminologię używaną w ramach wykładanych przedmiotów. U2. Potrafi pozyskać i poddawać analizie dane niezbędne do rozwiązywania konkretnych przypadków w zakresie odnoszącym się do funkcjonowania w ramach polityk wspólnotowych, ich założeń i odniesień).

Stanowisko Uczelni

Ad 1) We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła, że dokonano korekty kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia, tak by w sposób jednoznaczny nakreślały przestrzeń dydaktyczną oraz stanowiły rzeczywisty zakres nauczania. Uwzględniono w nich cele nauki o stosunkach międzynarodowych oraz zawarto praktyczne umiejętności, składające się na kompleks spójnych, wzajemnie uzupełniających się umiejętności praktycznych (zawodowych) jak również związanych z prowadzeniem aktywności o charakterze analityczno-badawczym. Zdaniem Wnioskodawcy, opracowane nowe efekty kształcenia w zakresie umiejętności uwzględniają obecnie efekty związane z przygotowaniem do wykonywania

konkretnych zadań, czynności, przedsięwzięć w środowisku międzynarodowym w strukturach organizacji międzynarodowych, czy w ramach Instytucji wchodzących w relacje z podmiotami zewnętrznymi. Według Uczelni, świadczą o tym dodane efekty z zakresu umiejętności praktycznych, wyliczone we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (str. 2).

Ad 2) Wnioskodawca podniósł, że w trakcie prac nad zmianą kierunkowych efektów kształcenia przeddefiniowano je w taki sposób, by opis efektów umożliwiał ich rozwinięcie i uszczegółowienie na poziomie przedmiotów/modułów. Dodał, że do odpowiedzi Uczelni na raport z wizytacji przesłanej w dniu 19 lipca 2019 roku, dołączono większość kart przedmiotów, w których powiązano efekty przedmiotowe z efektami kierunkowymi. Po ponownym przeanalizowaniu wszystkich kart opisu przedmiotów przedstawionych podczas wizytacji oraz przesłanych w odpowiedzi na raport z wizytacji, Zespół ds. Jakości Kształcenia kierunku stosunki międzynarodowe ustalił, iż treści regionalne (związane z RP) stanowią ok. 15-20% programu studiów i niezbędne są do przyswojenia wiedzy z zakresu stosunków międzynarodowych, ukierunkowanej na państwo jako podmiot w obszarze międzynarodowym, globalnym. Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dołączono kopię protokołu z posiedzenia Zespołu ds. Jakości Kształcenia z dnia 3 października 2019 roku (załącznik nr 2).

Ponadto Wnioskodawca wyjaśnił, że do kierunkowych efektów kształcenia dodano efekty z zakresu umiejętności opisujące proces zdobywania przez studenta praktycznych umiejętności oraz jednoznacznie, precyzyjnie nakreślonych zdolności, niezbędnych w przyszłej aktywności zawodowej w obszarze polityki zagranicznej, międzynarodowych stosunków dwustronnych i wielostronnych, działalności w strukturach organizacji międzynarodowych. W procesie przeformułowania kierunkowych efektów kształcenia dokonano również zmiany proporcji pomiędzy całkowitą liczbą efektów w zakresie wiedzy oraz umiejętności dla kierunku stosunki międzynarodowe, a liczbą efektów powiązanych merytorycznie z problematyką europejską: obecnie na 20 efektów z zakresu wiedzy 2 dotyczą wyłącznie Unii Europejskiej, a 3 nawiązują do problematyki europejskiej, natomiast w zakresie umiejętności na ogólną liczbę 28 efektów kształcenia przypadają 2 efekty dotyczące wyłącznie problematyki europejskiej, a 3 do niej nawiązują.

Uczelnia podniosła następnie, że zmiany w opisie kierunkowych efektów kształcenia objęły również powiązanie efektów kształcenia z przyjętymi założeniami programowymi dla specjalności Biznes międzynarodowy i współpraca transgraniczna oraz Bezpieczeństwo międzynarodowe. Dokonując modyfikacji nie powiązano natomiast efektów ze specjalnościami Integracja europejska oraz Dziennikarstwo międzynarodowe, ze względu na fakt, iż nie zostały one wybrane przez studentów naborów 2016/2017, 2017/2018 oraz 2018/2019, a w programie studiów dla naboru studentów rozpoczynających kształcenie w roku akademickim 2019/2020 zupełnie zrezygnowano z tych specjalności (ze względu na brak zainteresowania studentów i kandydatów tymi specjalnościami). Nie powiązano także efektów ze specjalnością Turystyka międzynarodowa oraz Dyplomacja i lobbing międzynarodowy, ponieważ specjalności te w momencie opracowywania i uchwalania efektów dla naborów studentów, rozpoczynających kształcenie w latach akademickich: 2017/2018, 2018/2019 oraz 2019/2020 nie były przewidziane w programach studiów dla tych naborów. W uchwalonych programach studiów powyższych naborów zaplanowano wskazane niżej specjalności:

- Specjalności w programie studiów dla naboru studentów 2017/2018:

- 1) Biznes międzynarodowy i współpraca transgraniczna
 - 2) Unia Europejska w działaniu (specjalność nie uruchomiona)
 - 3) Bezpieczeństwo międzynarodowe (specjalność nie uruchomiona)
 - 4) Dziennikarstwo międzynarodowe (specjalność nie uruchomiona).
- Specjalności w programie studiów dla naboru studentów 2018/2019:
 - 1) Biznes międzynarodowy i współpraca transgraniczna
 - 2) Unia Europejska w działaniu (specjalność nie uruchomiona)
 - 3) Bezpieczeństwo międzynarodowe
 - 4) Dziennikarstwo międzynarodowe (specjalność nie uruchomiona).
 - Specjalności w programie studiów dla naboru studentów 2019/2020:
 - 1) Biznes międzynarodowy i współpraca transgraniczna
 - 2) Bezpieczeństwo międzynarodowe.

Uczelnia podkreśliła, iż specjalności: Turystyka międzynarodowa oraz Dyplomacja i lobbing międzynarodowy nie zostały nigdy wybrane i zrealizowane przez studentów, dlatego nie było zasadne zmienianie programów studiów dla naboru studentów z roku akademickiego 2016/2017 i wcześniejszych oraz powiązanie efektów z tymi specjalnościami. W przypadku specjalności Biznes międzynarodowy i współpraca transgraniczna oraz Bezpieczeństwo międzynarodowe wprowadzono efekty, zapewniające studentom/ absolwentom nabycie specjalistycznej wiedzy oraz praktycznych umiejętności, charakterystycznych dla tychże specjalności. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy efekty te zostały sformułowane (str. 4).

Ad 3) W zakresie podjętych prac związanych z efektami kształcenia, przypisanymi do przedmiotów, Wnioskodawca wyjaśnił, że dokonano analizy i korekt sylabusów, w szczególności pod kątem liczby i sposobu opisu przedmiotowych efektów kształcenia, które przeformułowano w taki sposób, by precyzyjnie, zrozumiale i jednoznacznie wskazywały jakiego rodzaju wiedzę student uzyskuje oraz jakie konkretne, praktyczne umiejętności zdobywa i rozwija. Uczelnia dodała, że powiązano także w sposób właściwy przedmiotowe efekty kształcenia z efektami kierunkowymi. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawiono zmiany dokonane w sylabusach poszczególnych zajęć (str. 5 i n.).

Ad 4) Uczelnia wywiodła, że w procesie doskonalenia kart opisu przedmiotów przededefiniowano cele przedmiotów oraz przedmiotowe efekty kształcenia w zakresie umiejętności w taki sposób, by wskazywały na nabywanie przez studentów rzeczywistych, praktycznych umiejętności oraz wykonywaniu przez nich konkretnych, specjalistycznych czynności, zadań oraz przedsięwzięć w toku realizacji przedmiotu.

Ad 5) Wnioskodawca podniósł, że wyeliminowano zidentyfikowany w niektórych sylabusach brak efektów kształcenia z określonego zakresu. Przeformułowano i doprecyzowano także opisy kart przedmiotów klasyfikowanych jako związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Zawarto w nich przede wszystkim praktyczne kompetencje, które przygotowują absolwenta do wykonywania zadań, czynności oraz realizacji różnorodnych przedsięwzięć zawodowych, odnoszących się do szeroko pojmowanych stosunków międzynarodowych. Przeprojektowano również karty opisu przedmiotów od strony koncepcyjnej - przeformułowano i powiązano ze sobą cele przedmiotu, przedmiotowe efekty kształcenia, metody realizacji zajęć i formy weryfikacji efektów kształcenia. Do wniosku o ponowne

rozpatrzenie sprawy dołączono nowo opracowane sylabusy (załącznik nr 3). Wnioskodawca zaznaczył, iż modyfikacje sylabusów są efektem przeprowadzonych licznych rozmów i posiedzeń Zespołu ds. Jakości Kształcenia z wykładowcami kierunku. Protokoły z w/w posiedzeń zostały ujęte załączniku nr 3a do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Uczelnia podkreśliła, iż powyższe zmiany, zarówno w zakresie efektów kształcenia, jak i sylabusów, stanowią realne działania, które zostały wdrożone w funkcjonowanie kierunku oraz przekazane do wiadomości publicznej (m. in. na stronie internetowej Uczelni). Podkreśliła również, iż kwestia właściwego opracowywania sylabusów została omówiona podczas wspólnego posiedzenia Kadry dydaktycznej oraz Zespołu ds. Jakości Kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe, które odbyło się w dniu 30 września 2019 roku. Protokół z w/w posiedzenia zostały ujęte załączniku nr 4 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Stanowisko Prezydium PKA

Ad 1) Uczelnia określiła nowe efekty uczenia się (d. kształcenia) dla ocenianego kierunku, odnoszące się do dwóch specjalności: Biznes międzynarodowy i współpraca transgraniczna oraz Bezpieczeństwo międzynarodowe. Nowe efekty uczenia się określone dla ocenianego kierunku zostały zdefiniowane i opisane w sposób właściwy.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

Ad 2) Uczelnia na nowo zdefiniowała efekty uczenia się (d. kształcenia) w zakresie umiejętności praktycznych (STM U05, U07, U016, U17, U18, U19, U20, U21, U22) oraz efekty z zakresu wiedzy (STM W03, W04, W05, W06, W08, W09, W11). W załączniku nr 1 przedstawiono uchwalony przez Senat WSPiA program studiów zawierający nowy opis efektów uczenia się. Analiza na nowo zdefiniowanych efektów uczenia się pozwala na stwierdzenie, że wskazane w zarzucie uchybienia zostały usunięte.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

Ad 3) Analiza zmodyfikowanych kart przedmiotów pozwala na stwierdzenie, że wskazane w zarzucie uchybienia zostały usunięte. Zwiększono liczbę efektów przypisanych do poszczególnych zajęć i powiązano je z celami zajęć.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

Ad 4) Analiza zmodyfikowanych kart przedmiotów pozwala na stwierdzenie, że wskazane w zarzucie uchybienia zostały usunięte. Usunięto niezgodność pomiędzy nazwami zajęć oraz deklarowanymi treściami kształcenia, a sposobem zdefiniowania przedmiotowych efektów kształcenia w zakresie umiejętności. Analiza celów tych zajęć oraz przypisanych do nich szczegółowych, przedmiotowych efektów kształcenia, daje podstawy do stwierdzenia, że w toku ich realizacji studenci nabywają rzeczywiste praktyczne umiejętności, a same zajęcia polegają na wykonywaniu konkretnych, specjalistycznych czynności, zadań, przedsięwzięć.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

Ad 5) Analiza zmodyfikowanych kart przedmiotów pozwala na stwierdzenie, że wskazane w zarzucie uchybienia zostały usunięte. Usunięto uchybienie w postaci braku efektów kształcenia z określonej kategorii (np. umiejętności). Efekty przypisane do zajęć o charakterze praktycznym są scharakteryzowane w odpowiedni sposób. Wynika z nich, że w ich ramach

student zyskuje i rozwija konkretne umiejętności związane z przygotowaniem do wykonywania przyszłej aktywności zawodowej.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

W związku z powyższym zaistniały przesłanki do zmiany oceny omawianego kryterium i wydania oceny w pełni.

2. Kryterium program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia uzyskało ocenę zadowalającą ponieważ:

1) W programie studiów nie znajdują się moduły/przedmioty prowadzone w językach obcych. Przedmioty i moduły kształcenia (wraz z zawartymi w nich celami i treściami kształcenia) jedynie w ograniczonym stopniu wynikają ze struktury i treści efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności oraz sposobu ich opisu.

2) Wybór tematyki prac dyplomowych (szczególnie uwzględniając realizowane treści nauczania i brak właściwego dydaktycznego przygotowania studentów do pogłębionych analiz problematyki współczesnych stosunków międzynarodowych) nie jest właściwy. Dla profilu praktycznego praca dyplomowa stanowić powinna podjęcie/rozwiązanie problemu związanego z potencjalnymi zadaniami zawodowymi absolwenta (np. w sferze relacji międzypaństwowych, procesów i zjawisk międzynarodowych, zagrożeń). Prace dyplomowe mają charakter wyłącznie opisowy. Tytuły i treść prac sugerują, że ich celem są ogólne rozważania, bez wykorzystania konkretnych instrumentów analitycznych (np. Współczesna rola Francji w NATO, Marketing logistyczny w przedsiębiorstwach funkcjonujących na rynkach UE). Proces dyplomowania nie daje podstaw do ustalenia, czy i w jakim stopniu student osiągnął wszystkie zakładane dla kierunku efekty kształcenia, przede wszystkim w zakresie umiejętności zawodowych, ale także wiedzy kierunkowej i podstaw metodologicznych.

3) System wyboru specjalności działa niewłaściwie. O ile o uruchomieniu specjalności decyduje preferencja studentów, to w rzeczywistości (wskutek rozmiarów rekrutacji) realizowana jest jedna specjalność w ramach jednego cyklu kształcenia. Liczba potencjalnych opiekunów prac dyplomowych jest zbyt niska w stosunku do liczby studentów. Sytuacja ta skutkuje u studentów zawężaniem pól badawczych podejmowanych w pracach dyplomowych.

4) Zasady rekrutacji nie zostały sformułowane w sposób optymalny, gdyż nie przewidziano mechanizmów sprawdzania wiedzy oraz postaw (kompetencji społecznych) kandydatów z obszarów istotnych dla realizacji efektów kształcenia na studiach dotyczących stosunków międzynarodowych, międzykulturowych. Ponadto kandydaci – obcokrajowcy nie zawsze są gotowi do podjęcia studiów pod względem kompetencji językowych, funkcjonowania w innym porządku prawnym i instytucjonalnym Polski i UE.

Stanowisko Uczelni

Ad 1) We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła, że do programu studiów ocenianego kierunku wprowadzono przedmioty w językach obcych. Dla naboru studentów, rozpoczynających kształcenie w roku akademickim 2019/2020 zaplanowano

w programie studiów realizację przedmiotów w języku angielskim: Ekonomia – wykład, Podstawy psychologii – wykład i in.

Wnioskodawca dodał, że w celu właściwego przyswojenia treści programowych, mając na uwadze zróżnicowany poziom kompetencji językowych studentów kierunku stosunki międzynarodowe, do programu studiów wprowadzono realizację w języku angielskim głównie tych przedmiotów, na które składają się dwie formy zajęć: wykład oraz ćwiczenia, przy czym jedynie wykład prowadzony będzie w języku angielskim. Ponadto, studenci mają możliwość napisania pracy dyplomowej w języku polskim, lub w języku angielskim, lub języku rosyjskim. Podkreślił nadto, iż cykl kształcenia, rozpoczynający się w roku akademickim 2019/2020 realizuje program studiów (w ramach projektu dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej) w trzech językach: polskim, angielskim i rosyjskim. Przedmioty zostały podzielone na grupy, realizowane w poszczególnych językach. Programy studiów, o których mowa powyżej, zostały ujęte w załączniku nr 1 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wiadomość e-mail od Prodziekana kierunku do wykładowców, dotycząca zajęć prowadzonych w językach obcych, została ujęta w załączniku nr 5 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Ponadto, Uczelnia w odpowiedzi na raport z wizytacji Zespołu Oceniającego przesłała wykaz literatury zagranicznej, zaplanowanej do zakupu w najbliższych latach akademickich, który dołączono również do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (załącznik nr 5). Pozycje zagraniczne zostały zamieszczone przez wykładowców w sylabusach przedmiotów - sylabusy z uzupełnioną literaturą, dołączone zostały do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (załącznik nr 3).

Wnioskodawca dodał, że efekty kształcenia ocenianego kierunku zostały zmodyfikowane w taki sposób, by przedmioty i moduły kształcenia wynikały bezpośrednio z ich struktury i treści. Ponadto, zmodyfikowane zostały karty opisu przedmiotów, w których zawarto przededefiniowane cele, efekty i treści, powiązane z nowo opisanymi kierunkowymi efektami kształcenia. Nowe kierunkowe efekty kształcenia stanowią załącznik nr 1 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, a zmodyfikowane sylabusy przedmiotów załącznik nr 3.

Ad 2) Uczelnia wyjaśniła, iż organy zatwierdzające tematy prac dyplomowych - Prodziekan kierunku oraz Rada Wydziału - zobowiązane zostały przez Władze Uczelni do jeszcze bardziej wnikliwego i efektywnego weryfikowania i oceniania zarówno stopnia trudności i złożoności tematyki prac dyplomowych, jak i zgodności merytorycznej tematyki proponowanych prac z zakresem obszaru prac rozwojowych na kierunku, a także realnych możliwości przeprowadzenia badań w ramach realizowanej pracy dyplomowej. Ponadto zorganizowano spotkanie z promotorami prac dyplomowych na kierunku, które odbyło się w dniu 3 października 2019 roku. Podczas powyższego posiedzenia władze kierunku przedstawiły szczegółowe rozwiązania, mające na celu poprawę działania mechanizmu realizacji prac dyplomowych, takie jak m.in. wytyczne do konstruowania tematów i realizacji prac dyplomowych. Protokół z powyższego spotkania ujęty został w załączniku nr 5 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Władze Uczelni włączyły również kwestię prac dyplomowych jako stały element odbywających się regularnie obrad Kolegium Dziekańskiego. Wnioskodawca wyjaśnił, że wszystkie wskazane wyżej działania ukierunkowane są na powiązanie w jak najwyższym stopniu prac dyplomowych z profilem praktycznym kierunku oraz jego koncepcją i założeniami. Wnioskodawca podkreślił, że na analityczny i praktyczny charakter prac dyplomowych bez wątpienia wpłyną nowo przyjęte rozwiązania prawne w zakresie grupy opiekunów prac dyplomowych, dzięki poszerzeniu grona promotorów o nauczycieli akademickich, nieposiadających stopnia

naukowego doktora, a będących specjalistami i praktykami aktywnymi zawodowo w firmach i instytucjach znajdujących się w regionie siedziby Uczelni, dzięki czemu studenci będą mieli możliwość realizowania prac odnoszących się do tematyki lokalnej i wymagających przeprowadzenia badań o charakterze empirycznym. Dodał, że aby udoskonalić koordynację wyboru promotora, studenci zapoznawani są z sylwetkami naukowymi i/lub zawodowymi nauczycieli akademickim, pełniących funkcję promotorów na ocenianym kierunku. Studenci zapoznając się z wykazem zagadnień, leżących w obszarze zainteresowań naukowych i/lub zawodowych danego nauczyciela akademickiego mogą je skonfrontować z własnymi aspiracjami, dotyczącymi realizacji pracy dyplomowej. Dzięki temu w najbardziej zadowalający sposób mogą wybrać opiekuna swojej pracy dyplomowej. Wykaz aktualnych promotorów na ocenianym kierunku, wraz z obszarami ich zainteresowań naukowych i zawodowych, ujęty został w załącznik nr 9 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Ad 3) Uczelnia nie zgodziła się ze sformułowaniem zawartym w uchwale nr 668/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 5 września 2019 roku, według którego „System wyboru specjalności działa niewłaściwie. O ile o uruchomieniu specjalności decyduje preferencja studentów, to w rzeczywistości (wskutek rozmiarów rekrutacji) realizowana jest jedna specjalność w ramach jednego cyklu kształcenia”. Wnioskodawca wyjaśnił, że system wyboru specjalności opiera się na § 14 ust. 2 Regulaminu studiów wyższych, obowiązującego od 1 października 2019 roku (poprzednio: § 15 ust. 2 Regulaminu studiów wyższych obowiązującego przed 1 października 2019 roku), zgodnie z którym: „Warunkiem uruchomienia określonej specjalności jest wystarczająca liczba studentów zainteresowanych jej studiowaniem, ustalana przez Rektora w porozumieniu z Kanclerzem”. W Regulaminie studiów obowiązującym przed 1 października 2019 roku zapis ten brzmiał następująco: „Warunkiem uruchomienia określonej specjalności jest wystarczająca liczba studentów zainteresowanych jej studiowaniem, ustalana przez Dziekana, po zasięgnięciu opinii Kanclerza”. Oba Regulaminy studiów stanowią załącznik nr 7 do wniosku o ponowne rozpatrzenie spraw. Zdaniem Wnioskodawcy nie można więc uznać, iż system wyboru specjalności działa niewłaściwie, gdyż jest realizowany zgodnie z uchwalonym przez Senat Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie Regulaminem studiów wyższych. Uruchomienie danej specjalności jest zależne od liczby studentów, ustalonej przez Rektora, w porozumieniu z Kanclerzem Uczelni. Kandydaci na studia są informowani o tym fakcie podczas procesu rekrutacji na studia. Wnioskodawca podkreślił, iż Uczelnia zawsze stara się odpowiadać na preferencje kandydatów i studentów w zakresie wyboru specjalności i lektoratu, o ile zbierze się wystarczająca liczba osób. Na potwierdzenie tego, we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wskazano kilka przykładów rozstrzygnięcia kwestii zapisów na grupy specjalnościowe i lektoraty. Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dołączono listy, potwierdzające zapisy studentów do poszczególnych grup specjalnościowych i językowych oraz oświadczenie Prorektora ds. ogólnych WSPA-o uruchomionych specjalnościach i lektoratach w latach 2015-2018 (załącznik nr 8). Wnioskodawca dodał, że z punktu widzenia finansowego uczelni niepublicznej nie jest zasadne uruchamianie zajęć dla tak niewielkiej liczby osób. W celu urealnienia realizacji preferencji studentów, dotyczących wyboru specjalności, Władze Uczelni zrezygnowały ze zbyt szerokiej jak na możliwości Uczelni oferty specjalności - liczbę specjalności do wyboru ograniczono do dwóch, kierując się najliczniej wybieranymi specjalnościami w ostatnich latach akademickich: Biznes międzynarodowy i współpraca transgraniczna oraz Bezpieczeństwo międzynarodowe.

W kwestii opiekunów prac dyplomowych Uczelnia poinformowała, iż wprowadziła już rozwiązania, na jakie pozwalają przepisy dotyczące szkolnictwa wyższego. W uchwalonym w dniu 30 kwietnia 2019 roku przez Senat Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji Regulaminie studiów wyższych, który wszedł w życie z dniem 1 października 2019 roku, usunięto zapis z poprzedniego Regulaminu studiów, stanowiący iż „Promotorem pracy dyplomowej na studiach pierwszego stopnia może być osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora”. W nowo uchwalonym Regulaminie studiów wyższych roku znalazł się natomiast zapis, wskazujący, że „Student przygotowuje pracę dyplomową pod kierunkiem promotora, wybranego spośród nauczycieli akademickich wskazanych przez Rektora lub upoważnioną przez niego osobę.” (par. 28 ust. 1). Władze Uczelni wyraziły przekonanie, iż powyższe rozwiązanie, likwidujące wymóg posiadania stopnia naukowego doktora przez opiekuna pracy dyplomowej na studiach pierwszego stopnia, całkowicie wyeliminuje wskazywaną przez Polską Komisję Akredytacyjną trudność, związaną z niewielką liczbą promotorów. W załączniku nr 9 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy ujęto aktualny wykaz promotorów na kierunku stosunki międzynarodowe, wraz z obszarem pól badawczych, leżących w kręgu zainteresowań poszczególnych promotorów. Zdaniem Uczelni, wykaz ten świadczy o różnorodności zainteresowań naukowych proponowanych promotorów, dzięki czemu Uczelnia nie dopuszcza do sytuacji zawężania pól badawczych podejmowanych w pracach dyplomowych.

Ad 4) Uczelnia wyjaśniła, że nie przewidziała w procesie rekrutacji mechanizmów sprawdzania wiedzy oraz postaw (kompetencji społecznych) kandydatów z obszarów realizacji efektów kształcenia na studiach dotyczących stosunków międzynarodowych, międzykulturowych, gdyż w ocenie Władz, pracowników oraz całej społeczności akademickiej mechanizmy takie stanowiłyby dyskryminację kandydatów, którzy z różnych przyczyn nie mogliby wykazać w procesie rekrutacji swojej wiedzy i kompetencji w ramach wspomnianych przez PKA mechanizmów sprawdzających. Misją WSPA jest kształcenie i integrowanie studentów z całego świata, przy stosowaniu nowoczesnych form kształcenia oraz otwartości na różnorodność, a także kształtowanie postaw prospołecznych, nie zaś sprawdzanie, czy kandydaci posiadają wiedzę i kompetencje, jeszcze zanim przystąpią do procesu kształcenia oraz kształtowania postaw. Idea rekrutacji otwartej dla wszystkich zainteresowanych realizowana jest w duchu art. 70 ust. 1 zdanie 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku, zgodnie z którym „Każdy ma prawo do nauki”.

Wnioskodawca dodał, że mając świadomość, iż kandydaci - obcokrajowcy nie zawsze są gotowi do podjęcia studiów pod względem kompetencji językowych oraz funkcjonowania w innym porządku prawnym, Uczelnia od dnia 15 stycznia 2013 roku realizuje zajęcia w ramach Letniej Szkoły Języka Polskiego. Program kursu jest przeznaczony dla osób, które chcą nauczyć się lub podnieść poziom wiedzy języka polskiego w krótkim czasie. Celem kursu jest nauka języka polskiego, historii, kultury i obyczajów kraju, a także systemu szkolnictwa wyższego w Polsce. Uczelnia wyraziła przekonanie, iż dawanie kandydatom szansy na rozwój w zakresie funkcjonowania w obcym kraju jest znacznie bardziej mobilizujące niż sprawdzanie ich zaplanowanymi z góry mechanizmami. Podkreśliła, iż kandydaci – obcokrajowcy stanowią wyjątkowo ważną grupę dla kierunku o tak międzynarodowym charakterze, jakim jest kierunek stosunki międzynarodowe, gdyż stosunki międzynarodowe powinny być rozumiane jako „sfera praktyczna - relacje pomiędzy podmiotami międzynarodowym w określonym systemie międzynarodowym i w ramach określonych uwarunkowań”. Między innym powinien być więc

wyróżniany tutaj porządek prawny i instytucjonalny Polski i UE. Kandydat pochodzący spoza Polski czy UE może mieć więc taką sarną lub większą wiedzę na temat stosunków międzynarodowych - tyle, że w kontekście państwa lub państw spoza obszaru Unii Europejskiej.

Stanowisko Prezydium PKA

Ad 1). Uczelnia podjęła właściwe działania naprawcze, wprowadzając do programu studiów szereg zajęć w językach obcych.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

Ad 2). Tezy Uczelni zawarte we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy świadczą, iż zarzut nie został właściwie zrozumiany i nie podjęto właściwych działań naprawczych. W wywodach Wnioskodawcy pojawia się nieistniejące w metodologii nauk społecznych pojęcie problemu poznawczego. Używa się pojęcia władza w sensie ontologicznym, gdy tymczasem jest to kategoria oznaczająca szczególny rodzaj asymetrycznej relacji społecznej. Brakuje też świadczących o istnieniu świadomości metodologicznej z zakresu nauk społecznych. Obowiązki opiekuna pracy Uczelni powierzyła osobom nie posiadającym stopnia naukowego. Prezydium PKA zważyło, iż stan prawny obowiązujący od 1 października 2018 r., na który powołuje się Uczelnia, nie daje przyzwolenia na powierzanie prowadzenia zajęć osobom nie posiadającym adekwatnych do celów, efektów i treści zajęć, kwalifikacji. Pełnienie obowiązków opiekuna pracy licencjackiej i magisterskiej wymaga co najmniej kwalifikacji nabytych w związku z przygotowaniem rozprawy naukowej będącej podstawą nadania pierwszego stopnia naukowego. Prawidłowa realizacja obowiązków opiekuna pracy opiera się bowiem, przede wszystkim, na nabytej przez niego wiedzy z zakresu danej dyscypliny naukowej, zarówno w zakresie metodologii właściwej dla tej dyscypliny, jak i osiągnięć tej dyscypliny. Nabycie tej wiedzy związane jest z wypracowaniem adekwatnego dla danej dyscypliny dorobku naukowego. Tylko takie kwalifikacje pozwalają na wsparcie studenta w zakresie kreowania projektu badawczego, w tym jego tematu, właściwego sformułowanie hipotez badawczych, doboru metod, technik i narzędzi badawczych, a w końcu rozwiązania problemu badawczego. Umiejętności pozyskane w ramach gromadzenia doświadczenia zawodowego poza uczelnią, przez osoby posiadające tytuł zawodowy magistra, nie stanowią ekwiwalentu kompetencji nabywanych w ramach procesu przygotowania rozprawy naukowej, będącej podstawą nadania stopnia naukowego.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Ad 3). Wnioskodawca przedstawił wyjaśnienia, które pozwalają na ustalenie, iż problem określony w zarzucie został przez Uczelnię właściwie zrozumiany i podjęła ona adekwatne do niego działania.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

Ad 4) Prezydium PKA zważyło, iż argumenty Uczelni nie są zasadne. Zgodnie z art. 169 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm., „senat uczelni ustala, w drodze uchwały, warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji, w tym prowadzonej w drodze elektronicznej, dla poszczególnych kierunków studiów. Uchwałę podaje się do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy, i przesyła ministrowi

właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego. W przypadku uruchomienia nowego kierunku studiów lub nowo utworzonej uczelni senat podejmuje uchwałę i przesyła ją ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i ministrowi nadzorującemu uczelnię, podając ją niezwłocznie do wiadomości publicznej”. Uchwała organu uczelni jest aktem formalnym, którego wydanie ma na celu związanie stanem prawnym uczelni i kandydata na studia, w procesie rekrutacji, od chwili uzyskania mocy wiążącej przez w/w uchwałę. Zadaniem Polskiej Komisji Akredytacyjnej jest wydanie opinii m.in. w sprawie warunków rekrutacji, jakie w uchwale tej są ujęte. Zgodnie z § 15. Ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz.U. z 2016 r., poz.1596, z późn. zm.), relewantnego prawnie w przedmiotowej sprawie, „wniosek o nadanie podstawowej jednostce organizacyjnej uczelni, uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia zawiera opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie”. Weryfikacja posiadania przez kandydata na studia oczekiwanych kompetencji, możliwa jest wyłącznie w procesie rekrutacji na studia, zatem wydanie przez PKA opinii w sprawie oczekiwanych od kandydata kompetencji (mających kluczowe znaczenie dla możliwości realizacji programu i efektów kształcenia określonych dla kierunku), nie jest możliwe bez ustalenia, jakie zasady rekrutacji będą przez Uczelnię przyjęte dla wnioskowanego kierunku. W szczególności, czy pozwalają one na zrekrutowanie osób o kompetencjach, które pozwalają na realizację programu i efektów kształcenia (efektów uczenia się – w myśl przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce). Innymi słowy, czy Uczelnia rzeczywiście będzie weryfikować, w procesie rekrutacji, posiadanie przez kandydatów na studia kompetencji, które sama określiła i czy warunki tej weryfikacji pozwolą na zrekrutowanie osób, których kompetencje pozwolą na realizację programu studiów i zakładanych efektów z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Powołanie się przez Uczelnię na postanowienia Konstytucji RP nie są relewantne wobec stanu prawnego wynikającego z w/w przepisów ustawy i rozporządzenia, który nie ma żadnego odniesienia do „dyskryminacji kandydatów”, o której pisze Wnioskodawca. Prezydium PKA zważyło także, iż Uczelnia pomimo świadomości niskiego poziomu przygotowania językowego osób z zagranicy rozpoczynających studia w Polsce, proponują jedynie ograniczoną formę nabywania kompetencji z zakresu języka polskiego, w postaci Letniej Szkoły Języka Polskiego. Natomiast nie przewiduje form dokształcania językowego lub specjalnej opieki językowej, po rozpoczęciu studiów.

Reasumując, Uczelnia nie przedstawiła informacji o podjęciu działań naprawczych, które pozwalałyby na ustalenie, iż zasady rekrutacji na oceniany kierunek studiów zostały sformułowane w sposób optymalny, przewidziano mechanizmów sprawdzania wiedzy oraz postaw (kompetencji społecznych) kandydatów z obszarów istotnych dla realizacji efektów kształcenia na studiach dotyczących stosunków międzynarodowych, międzykulturowych, zaś kandydaci – obcokrajowcy będą gotowi do podjęcia studiów pod względem kompetencji językowych, funkcjonowania w innym porządku prawnym i instytucjonalnym Polski i UE.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy.**

W związku z utrzymaniem w mocy zarzutów 2) i 4) nie zaistniały przesłanki do zmiany oceny omawianego kryterium.

3. Kryterium skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia uzyskało ocenę zadowalającą ponieważ:

Wewnętrzny system zapewnienia jakości nie jest skuteczny jako narzędzie nadzoru nad wypracowaniem i realizacją efektów kształcenia na poziomie kierunku i przedmiotów, a także opracowania poprawnej struktury studiów i prowadzenia ścieżek dydaktycznych (specjalności). Potwierdzają to stwierdzone uchybienia względem treści efektów kształcenia, relacji kierunkowych i modułowych efektów kształcenia, niskiej skuteczności ich weryfikacji w pracach etapowych i dyplomowych.

Jednostka wdrożyła program działań naprawczych służących wyeliminowaniu słabości dot. ograniczenia funkcjonalności systemu zapewnienia jakości kształcenia, szczególnie w zakresie realizacji treści programowych oraz osiągania przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Wprowadzono zasadne rozwiązania w zarządzaniu kierunkiem studiów, jeśli chodzi o stały przegląd procesów okresowej/etapowej oceny studentów. Zainicjowano nowe rozwiązania w sferze nadzoru nad procedurami dyplomowania, w tym nad realizacją efektów kształcenia w toku przygotowywania pracy dyplomowej oraz w trakcie jej obrony (dot. silniejszego powiązania tematyki prac z kierunkiem studiów, wykorzystania metodologii badań społecznych, uprzątnięcia zagadnień badawczych). Uczelnia uruchomiła proces modernizacji i transformacji kierunku studiów w duchu jego zgodności z głównym nurtem zakresu badań oraz realiów społecznych zjawisk międzypaństwowych i międzynarodowych. Zostały zdefiniowane i opisane mechanizmy, procedury, sposoby działania w ramach kontroli nad realizacją toku studiów (np. odnoszące się do treści efektów modułowych, prac etapowych, prowadzenia zajęć zorientowanych na rozwój praktycznych umiejętności). Mają one jednak aktualnie charakter deklaracyjny oraz formalny.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, że przedstawione we wniosku działania doskonalące, a także obszerna dokumentacja dotycząca wcześniejszych regulacji z zakresu jakości kształcenia oraz historii zmian programu kształcenia, świadczą o fakcie, iż Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia WSPA (WSZJK WSPA) jest skutecznym jako narzędzie nadzoru nad wypracowaniem i realizacją efektów kształcenia na poziomie kierunku i przedmiotów. Zdaniem Uczelni, potwierdza to stwierdzenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej, zawarte w raporcie z wizytacji na ocenianym kierunku, zgodnie z którym: „od 2015 roku dwukrotnie formułowano kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku, dokonując przy tym istotnych korekt w przyporządkowaniu kierunku do obszarów wiedzy, dziedzin i dyscyplin naukowych” (str. 8 raportu z wizytacji). Powyższe sformułowanie świadczy o stałym nadzorze nad programem kształcenia kierunku oraz o świadomości jego wad i potrzebie ciągłego, dalszego doskonalenia. Jakość kształcenia definiowana jest jako ciągły proces wartościowania (oceny, kontroli, zagwarantowania, prowadzenia i ulepszania) systemu kształcenia. Uczelnia przyjmuje do wiadomości wskazane przez PKA niedoskonałości programu studiów, jednak nie może zgodzić się z oceną jakoby WSZJK WSPA nie był skutecznym narzędziem nadzoru. Regularnie wprowadzane poprawki nie są bowiem dziełem przypadku, a właśnie efektem skutecznego nadzoru. Nadzór ten pozwolił także m.in. na wyeliminowanie wspomnianej przez Polską Komisję Akredytacyjną w raporcie z wizytacji „słabości zastosowanego podejścia, w ramach którego kierunkowe efekty kształcenia uchwalone decyzją Senatu uczelni powiązane zostały w stosownym akcie wewnętrznym z konkretnymi

przedmiotami/modułami” (str. 12). Dzięki skutecznemu nadzorowi WSZJK WSPA, już w 2017 roku, w uchwale nr 277/2017 Senatu WSPA z dnia 28 czerwca 2017 roku, udało się usunąć powyższą nieprawidłowość z 2015 roku, które zawierała uchwała nr 155/2015 Senatu WSPA z dnia 25 czerwca 2015 roku (kopie obu uchwał stanowią załącznik nr 10 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy).

Uczelnia nie zgodziła się z dalszą częścią sformułowania PKA, zawartego w uchwale nr 668/2019 z dnia 5 września 2019 roku, według którego „Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia nie jest skuteczny jako narzędzie (...) opracowania poprawnej struktury studiów i prowadzenia ścieżek dydaktycznych (specjalności)”, skoro w raporcie z wizytacji Polska Komisja Akredytacyjna uznała, iż „Oceniany program studiów - dla kierunku stosunki międzynarodowe, studia I stopnia o profilu praktycznym, skonstruowany został w sposób właściwy. Przedmioty i moduły zajęć dobrane zostały odpowiednio. W programie znalazły się wszystkie kluczowe elementy składające się na wiedzę na temat stosunków międzynarodowych oraz na proces skutecznego nauczania o stosunkach międzynarodowych” (str. 25 raportu) oraz „Przedmioty, które tworzą ramy dla kształcenia w obrębie poszczególnych specjalności, składają się bez wątpienia na przemyślane, spójne bloki zajęć, pozwalające na skuteczną realizację założeń sylwetki absolwenta. Z punktu widzenia wiedzy, sposób określenia przedmiotów poszczególnych zajęć specjalnościowych oraz treści kształcenia wpisane do poszczególnych przedmiotów pozwalają studentowi na wszechstronne, pogłębione i kompleksowe poznanie problematyki niezbędnej do zawodowej aktywności zgodnej z nauczaniem specjalnościami (...)” (str. 24 raportu). Tak dobrze oceniony w raporcie z wizytacji program studiów jest wynikiem podejmowanych regularnie działań przez wszystkie organy WSZJK WSPA oraz jego skutecznego nadzoru.

Ponadto, jak wskazała Polska Komisja Akredytacja, Uczelnia wdrożyła program działań naprawczych służących wyeliminowaniu słabości - jak wskazano wyżej działania takie podejmowane są w sposób ciągły, w celu nieustannego doskonalenia wszelkich elementów procesu kształcenia. Wnioskodawca nie zgadza się więc ze stwierdzeniem, iż mają one charakter deklaracyjny oraz formalny - działania, które podejmują Władze oraz organy WSZJK mają charakter namacalny i są widoczne w codziennym funkcjonowaniu Uczelni. Uczelnia w procesie wizytacji Zespołu Oceniającego na kierunku stosunki międzynarodowe oraz w odpowiedzi na raport z wizytacji przesłała dokumentację dotyczącą regulacji Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i zaprezentowała działania podejmowane w jego ramach oraz wyniki i efekty tych działań, które przesyłano ponownie wraz z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy i dwoma nowo opracowanymi dokumentami, dotyczącymi ich wdrażania i realizacji. Dokumenty konstytuujące Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia ujęto w załączniku nr 11 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, a nowo wprowadzone procedury z zakresu zapewniania jakości kształcenia zawarte zostały w załączniku nr 12. W załączniku nr 13 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy zawarto dokumenty świadczące o nadzorze i wieloobszarowej funkcjonalności WSZJK oraz zrealizowanych procedurach i podjętych działaniach. Ponadto, Rektor WSPA w Lublinie zarządzeniem nr 65/R/WSPA/2018-2019 z dnia 30 września 2019 roku wprowadził Harmonogram realizacji procedury zadań z zakresu zapewnienia jakości kształcenia w roku akademickim 2019/2020 w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie (załącznik nr 12 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy).

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA zważyło, że Uczelnia podjęła szereg trafnych działań naprawczych, co mogłoby uzasadniać przyjęcie, iż w okresie po przeprowadzeniu wizytacji przez Zespół Oceniający PKA, nastąpiła poprawa skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Jednak działania i wyjaśnienia Uczelni w sprawie procesu dyplomowania oraz określenia zasad rekrutacji na oceniany kierunek studiów świadczą o tym, iż system nadal nie pozwala na skuteczne usuwanie stwierdzonych mankamentów procesu kształcenia, nawet tych, które wprost zostały wskazane jako uchybienia, w stanowiskach formułowanych przez PKA. Ponadto, w ramach niniejszego kryterium ocenie podlega skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, a nie wyłącznie jego podstawy formalne. Ocena skuteczności działania nowych rozwiązań formalno – organizacyjnych, wskazanych we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, byłaby zaś przedwczesna w momencie, kiedy obowiązują one zaledwie od kilku tygodni.

W związku z powyższym nie zaistniały przesłanki do zmiany oceny omawianego kryterium.

Biorąc pod uwagę podtrzymanie ocen kryteriów: program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia; skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, Prezydium stwierdza, iż nie zostały spełnione warunki do zmiany wydanej wcześniej oceny warunkowej.

§ 2

Następna ocena programowa na kierunku stosunki międzynarodowe w jednostce wymienionej w § 1 powinna nastąpić w roku akademickim 2020/2021.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Krzysztof Diks

